

บทที่ 1

แผนและปัจจัยนำเข้า

1. สภาพทั่วไปเกี่ยวกับตำบลตาลชุม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

1.1 ข้อมูลทางกายภาพ

1.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลตาลชุม เดิมชื่อ "ชัยพรม" หรือ "ชัยศรีพรม" มีพระราชกิจจา เป็นผู้ปกครอง เริ่มมีการก่อตั้งชุมชนตั้งแต่ พ.ศ.2310 พื้นที่นี้สันนิษฐานว่ามีชาวกว๋ออาศัยอยู่ก่อนแล้ว ต่อมาทางพม่าได้ครอบครอง ราษฎรส่วนใหญ่ย้ายถิ่นฐานมาจากเมืองเชียงแสนและเมืองเชียงของ(จังหวัดเชียงราย) พ.ศ.2457 ราชการได้แบ่งแยกอาณาเขตเป็นตำบลตาลชุม อำเภอปัว ต่อมาทางการได้ยุบไปขึ้นกับตำบลป่าคา ระยะหนึ่งจนถึง พ.ศ. 2482 จึงได้ตั้งขึ้นเป็นตำบลตาลชุมใหม่อีกครั้งหนึ่ง พ.ศ.2505 ได้แยก ตำบลยม ตำบลตาลชุม ตำบลป่าคา ตำบลริม ออกจากอำเภอปัวจัดตั้งเป็นกิ่งอำเภอท่าวังผา และยกฐานะเป็นอำเภอท่าวังผา โดยมีหมู่บ้านส่วนใหญ่อยู่บริเวณริมแม่น้ำน่าน ในช่วงฤดูฝนจะเกิดอุทกภัย มีการคมนาคมไม่สะดวก ต่อมาในปีพ.ศ.2518 ราษฎรส่วนใหญ่ได้อพยพถิ่นฐานขึ้นมาตั้งบ้านเรือนอยู่บนที่ดอนทางทิศตะวันออกของพื้นที่ตำบลตาลชุม คือ 2 ซ้ำงทาง ถนนสาย น่าน-ทุ่งช้าง โดยปัจจุบันมีหมู่บ้านในความรับผิดชอบ 14 หมู่บ้าน มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1 แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลตาลชุม กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศยกฐานะ สภาตำบลตาลชุม ขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตาลชุม เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2540 ปัจจุบัน (พ.ศ.2561) โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลศรีภูมิ และตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลจอมพระ และตำบลยม อำเภอท่าวังผา และตำบลอวน อำเภอปัว จังหวัดน่าน
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลศรีภูมิ อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลบ่อ อำเภอเมืองน่าน และตำบลป่าแลวหลวง อำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน

..ที่ตั้งและอาณาเขตอำเภอท่าวังผา..

ภาพที่ 1.1 แผนที่อำเภอท่าวังผา แสดงที่ตั้งตำบลตาลชุม

1.1.2 เขตการปกครอง

ตำบลตาลชุม มีทั้งหมด 14 หมู่บ้าน ตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล คือ

ตารางที่ 1.1 ชื่อหมู่บ้านและผู้นำชุมชน ตำบลตาลชุม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ปี 2565

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อผู้นำหมู่บ้าน	เบอร์โทรศัพท์	หมายเหตุ
1	บ้านสบหนอง	นายประกอบ เชื้อนแก้ว	081-0313747	ผู้ใหญ่บ้าน
2	บ้านป่าเมียง	นายสมบุรณ์ พะมิตร	081-7241031	กำนัน
3	บ้านตาลชุม	นายชุมพล สุพรม	065-0288981	ผู้ใหญ่บ้าน
4	บ้านสบสาย	นางชวนพิศ วงศ์ศิริ	089-9548572	ผู้ใหญ่บ้าน
5	บ้านปงหนึ่ง	นายเกตุ ปาโน	089-5559005	ผู้ใหญ่บ้าน
6	บ้านดอนแก่ง	นายแต่ง เขียวมงคล	084-5848334	ผู้ใหญ่บ้าน
7	บ้านน้ำป่าก	นายทรง ศรี	062-3081791	ผู้ใหญ่บ้าน
8	บ้านห้วยโป่ง	นายเปลี่ยน คำรัตน์	095-3976613	ผู้ใหญ่บ้าน
9	บ้านห้วยธนู	นายสิงโต เชื้อนแก้ว	061-2680074	ผู้ใหญ่บ้าน
10	บ้านห้วยแหม	นางสมหมาย ว่างสาร	080-0862833	ผู้ใหญ่บ้าน
11	บ้านปงสอง	นายสัมฤทธิ์ ธนากรบวรกุล	086-1974341	ผู้ใหญ่บ้าน
12	บ้านสบหนอง	นายสมาน หนองแก้ว	089-2638370	ผู้ใหญ่บ้าน
13	บ้านปงพัฒนา	นายประสิทธิ์ กันนิกา	088-9580584	ผู้ใหญ่บ้าน
14	บ้านตาลชุม	นายเริ่ม ยอดหล้า	062-3098238	ผู้ใหญ่บ้าน

1.1.3 สภาพภูมิประเทศ

พื้นที่ของตำบลตาลชุม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน โดยทั่วไปมีสภาพพื้นที่ชันเกิน 30 องศา ประมาณร้อยละ 90 ของพื้นที่ตำบลตาลชุม ส่วนพื้นที่ราบตามลุ่มน้ำเป็นที่ราบแคบๆ ระหว่างหุบเขาตามแนวยาวของกลุ่มน้ำน่าน น้ำยาว และน้ำสาย รวมทั้งหมด จำนวน 127 ตารางกิโลเมตร (79,375 ไร่) แบ่งพื้นที่ได้ดังนี้

- 1) พื้นที่ราบ จำนวน 12.50 ตารางกิโลเมตร (7,812.50 ไร่)
- 2) พื้นที่สูง/เขา จำนวน 114.50 ตารางกิโลเมตร (71,562.50 ไร่)

1.1.4 จำนวนประชากร

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้าน ของตำบลตาลชุม

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	จำนวนครัวเรือน	ชาย	หญิง	ประชากร
		ทั้งหมด	(คน)	(คน)	ทั้งหมด
		(ครัวเรือน)	(คน)	(คน)	(คน)
1	บ้านสบหนอง	203	284	318	602
2	บ้านป่าเมี่ยง	169	236	273	509
3	บ้านตาลชุม	148	198	210	408
4	บ้านสบสาย	202	298	335	633
5	บ้านปงหนึ่ง	161	253	260	513
6	บ้านดอนแก่ง	203	303	303	606
7	บ้านน้ำป่า	83	144	137	281
8	บ้านห้วยโป่ง	73	108	94	202
9	บ้านห้วยธนู	117	174	161	335
10	บ้านห้วยแถม	177	256	261	517
11	บ้านปงสอง	118	200	188	388
12	บ้านสบหนอง	157	235	254	489
13	บ้านปงพัฒนา	133	213	210	423
14	บ้านตาลชุม	150	220	203	423
รวม		2,094	3,122	3,207	6,329

1.2 ข้อมูลชีวภาพ

1.2.1 สถิติการปลูกพืชสำคัญ ปี 2564/ 2565

ตารางที่ 2 แสดงสถิติการปลูกพืชที่สำคัญ ปี 2564/ 2565

ลำดับที่	ชนิดพืช	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต เฉลี่ยต่อไร่
1	ข้าวนาปี	2,980	435
2	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	2,736	1,100
3	ลำไย	10,170	495
4	ยางพารา	11,188	122

2.การสร้างความเข้าใจเกษตรกรสมาชิกและรวมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ กำหนดระเบียบ/กฎเกณฑ์กลุ่มแปลงใหญ่

2.1 สภาพปัญหา และสภาพการผลิตในชุมชน

2.1.1 ประวัติความเป็นมาของกลุ่มแปลงลำไย ตำบลตาลชุม

เกษตรกรในตำบลตาลชุมมีพื้นที่ปลูกลำไยประมาณ 14,800 ไร่ มากเป็นอันดับ 1 ของอำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน มีพื้นที่ให้ผลผลิตแล้วมากกว่า 80% โดยให้ผลผลิตเฉลี่ย 500-700 กิโลกรัมต่อไร่ ในปีที่ผ่านมาประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูง ทั้งปุ๋ยเคมีสารป้องกันกำจัดโรคและแมลงราคาเพิ่มสูงขึ้น ในบางปีหากประสบปัญหาภัยแล้งผลผลิตต่อไร่ก็จะได้น้อย ผลผลิตไม่ได้คุณภาพ ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ลดลง และประสบปัญหาการขาดทุน การปลูกพืชติดต่อกันหลายปี หากไม่มีการปรับปรุงบำรุงดิน ดินจะเสื่อมโทรม เพราะอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารพืชในดินหมดไป ส่งผลให้พืชไม่สามารถเจริญงอกงามและให้ผลผลิตสูงได้อีก ปัจจุบันเกษตรกรผู้ปลูกลำไยมีต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น และต้นทุนการผลิตเป็นปุ๋ยเคมีมากถึง 20% เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยเคมีมากเกินไปจนความจำเป็นทำให้ต้นทุนค่าปุ๋ยเคมีสูงและเกิดการตกค้างในดิน แต่ถ้าใช้ปุ๋ยเคมีน้อยเกินไปก็จะทำให้ผลผลิตต่ำ เพราะเกษตรกรยังขาดความรู้เรื่องการจัดการดินและการใช้ปุ๋ยที่ถูกต้อง (ถูกสูตร ถูกอัตรา ถูกเวลา และถูกวิธี)

เมื่อปีพ.ศ. 2560 กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกลำไยบ้านห้วยแชน ตำบลตาลชุม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ได้จัดตั้งเป็นกลุ่มแปลงใหญ่ลำไยตำบลตาลชุม เพื่อรวมกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ในการแก้ไขปัญหาการผลิตลำไยที่ไม่ได้คุณภาพ โดยมุ่งเน้นการผลิตลำไยที่มีคุณภาพดี มีความปลอดภัย ไม่มีการตกค้างของสารเคมีในผลผลิต รวมถึงการลดต้นทุนในการผลิต โดยเฉพาะต้นทุนด้านแรงงาน การป้องกันกำจัดโรคและแมลง และการใช้ปุ๋ยเคมี และเพื่อเพิ่มรายได้แก่สมาชิกกลุ่ม ส่งผลให้สมาชิกมีรายได้ที่มีความมั่นคง เกิดจากการพึ่งพาตนเองสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งนี้สมาชิกแปลงใหญ่ได้เข้ารับการฝึกอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตลำไยคุณภาพ ซึ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการดินและปุ๋ย เพื่อลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมี มีผลผลิตเพิ่มขึ้น และขยายผลการใช้ปุ๋ยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินสู่ ศพก. แปลงใหญ่ และเกษตรกรทั่วไป ตามนโยบายของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยมีเกษตรกรอำเภอและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต สร้างวิทยากรเกษตรกรหรือทีมปฏิบัติการในพื้นที่ที่มีความชำนาญในการตรวจวิเคราะห์ดิน ให้บริการแก่สมาชิกและผู้สนใจ ทำให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตโดยใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์อย่างถูกต้อง และเหมาะสมกับพื้นที่

2.1.2 สภาพการผลิตกลุ่มแปลงใหญ่ลำไยตำบลตาลชุม

พื้นที่ปลูกลำไยของกลุ่มแปลงใหญ่ลำไย ตำบลตาลชุม พื้นที่ดำเนินการ 369 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยประมาณ 230 ตัน/รอบการผลิต

2.2 การบริหารจัดการกลุ่มแปลงใหญ่ลำไยตำบลตาลชุม

2.2.1 การรวมกลุ่ม/การจัดตั้งกลุ่ม

แปลงใหญ่ลำไยตำบลตาลชุมมีแนวความคิดในการจัดตั้งกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ จึงเกิดการรวมกลุ่มเพื่อผลิตลำไยคุณภาพ ผลดังกล่าวทำให้รายได้ของสมาชิกกลุ่มเพิ่มขึ้น มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้การรวมกลุ่ม ทำให้ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในรูปแบบที่เป็นงบประมาณและความรู้วิชาการ เพื่อต่อยอดการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มแปลงใหญ่ลำไยให้มีความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้ เพิ่มโอกาส สร้างรายได้ให้แก่ชุมชน เป็นผลทำให้เกิดการพึ่งพาตนเองสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่ม

1. เพื่อเป็นการรวมกลุ่มเกษตรกรในการแก้ไขปัญหาการผลิตลำไย มุ่งเน้นการผลิตลำไย ที่มีคุณภาพดี มีความปลอดภัย ไม่มีการตกค้างของสารเคมีในผลผลิต
2. ลดต้นทุนในการผลิต โดยเฉพาะต้นทุนด้านแรงงานการป้องกันกำจัดโรคและแมลง และการใช้ปุ๋ยเคมี
3. เพื่อเพิ่มรายได้แก่สมาชิกกลุ่ม ส่งผลให้มีรายได้ที่มีความมั่นคง เกิดจากการพึ่งพาตนเองสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

2.2.2 การกำหนดระเบียบ/กฎเกณฑ์กลุ่ม

- ระเบียบ/กฎเกณฑ์กลุ่มแปลงใหญ่ลำไยตำบลตาลชุม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ระเบียบข้อบังคับ

แปลงใหญ่ลำไยตำบลตาลชุม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

หมวดที่ 1 ข้อความทั่วไป

ข้อที่ 1 ชื่อระเบียบข้อบังคับนี้เรียกว่า “ระเบียบข้อบังคับกลุ่มแปลงใหญ่ลำไยตำบลตาลชุม”

ข้อที่ 2 ที่ตั้งศูนย์ตั้งอยู่ที่ หมู่ 10 บ้านห้วยแหม ตำบลตาลชุม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

ข้อที่ 3 ระเบียบข้อบังคับใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศเป็นต้นไป

หมวดที่ 2 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่ม

ข้อที่ 4 วัตถุประสงค์

ข้อที่ 4.1 เพื่อให้บริการด้านการเกษตรและถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการแปลงลำไยแก่ชุมชน

ข้อที่ 4.2 เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช โดยใช้สารชีวภัณฑ์/ชีวภาพ ทดแทน

หมวดที่ 3 คุณสมบัติของสมาชิก

ข้อที่ 5 คุณสมบัติของสมาชิก

ข้อที่ 5.1 เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาใน ตำบลตาลชุม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

ข้อที่ 5.2 มีความรู้ความเข้าใจเป็นผู้เห็นชอบและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม

ข้อที่ 5.3 เป็นผู้ที่สามารถอยู่ร่วมกันและทำงานเป็นกลุ่มได้

ข้อที่ 5.4 เป็นผู้ที่มีความสามัคคีและมีส่วนร่วมในชุมชน

ข้อที่ 5.5 เป็นผู้ที่คณะกรรมการบริหารกลุ่มได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม

หมวดที่ 4 สมาชิกภาพ

ข้อที่ 6 การเป็นสมาชิก

ข้อที่ 6.1 ยื่นความประสงค์ขอเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มกำหนด

ข้อที่ 6.2 ต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อที่ 5

ข้อที่ 6.3 คณะกรรมการกลุ่มเป็นผู้พิจารณาเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม

ข้อที่ 7 การฟื้นฟูสภาพการเป็นสมาชิก

ข้อที่ 7.1 การเสียชีวิต

ข้อที่ 7.2 ลาออก และได้รับอนุมัติให้ลาออก จากคณะกรรมการบริหารกลุ่ม โดยไม่มีหนี้สิน และภาระผูกพันใดๆ

ข้อที่ 7.3 ที่ประชุมใหญ่ สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้เข้าประชุม

ข้อที่ 8 การลาออกจากสมาชิก

ข้อที่ 8.1 ให้ยื่นความประสงค์ต่อคณะกรรมการบริหารกลุ่ม

ข้อที่ 8.2 ผู้ประสงค์จะลาออกต้องชำระหนี้ ที่ตนยังผูกพันต่อกลุ่ม

ข้อที่ 9 การให้ออกจากสมาชิก

ข้อที่ 9.1 จงใจฝ่าฝืน ระเบียบข้อตกลง มติกลุ่มหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือ ความร่วมมือแก่กลุ่ม ไม่ว่าจะด้วยประการใดๆ

หมวดที่ 5 เงินทุนของกลุ่ม

ข้อที่ 10 การบริหารด้านการเงิน

ข้อที่ 10.1 จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย

ข้อที่ 10.2 รายงานการใช้จ่ายของกลุ่มให้สมาชิกทราบในวันประชุมทุกครั้ง

ข้อที่ 11 ทรัพย์สินของกลุ่ม

ทรัพย์สินของศูนย์อันเกิดจากมีผู้บริจาค หรือเงินอุดหนุนจากส่วนราชการ องค์กร เอกชน หรือนำเงินของกลุ่มไปซื้อ ย่อมเป็นเงินของสมาชิกกลุ่มทุกคน ผู้ใดจะนำเงินไปใช้ในกิจกรรมส่วนตัวมิได้ และสมาชิกทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบในทุกๆกรณี

หมวดที่ 6 คณะกรรมการบริหารกลุ่ม

ข้อที่ 12 คณะกรรมการ

ข้อที่ 12.1 คณะกรรมการบริหารกลุ่ม ประกอบด้วย

1) นายรุ่งเพชร รุณดีระราช	ประธาน
2) นายสมหมาย วังสาร	รองประธาน
3) นางสาวสุชานาถ วังสาร	เหรัญญิก
4) นายสายลม ปาโน	กรรมการ
5) นายไพฑูรย์ ศิริวัฒน์โยธิน	กรรมการ
4) นางสาวกัญญารัตน์ วังสาร	เลขานุการ

ข้อที่ 12.2 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกลุ่ม

- หน้าที่รับผิดชอบในนโยบายของกลุ่ม โดยตรงต่อสมาชิก
- หน้าที่ดูแลให้กิจการของกลุ่มดำเนินไปตามข้อบังคับ ระเบียบของกลุ่มและทำหน้าที่

ตัวแทนของกลุ่ม

- หน้าที่กำหนดระเบียบต่างๆ โดยความเห็นชอบของมติของที่ประชุม

หมวดที่ 7 บทเฉพาะกาล

ข้อที่ 13 ให้ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์เป็นผู้ลงนามในระเบียบข้อบังคับและมีผลบังคับใช้ในวันที่ประธานลงนาม

2.2.3 การประชุมหารือ/การวางแผนการผลิตของกลุ่ม

- แปลงใหญ่ลำไย ตำบลตาลชุม อำเภอท่าม่วง จังหวัดน่าน มีการประชุมประจำเดือนตามระเบียบของกลุ่ม โดยประชุมทุกวันที่ 15 ของเดือน

2.2.4 ข้อมูลสมาชิกและคณะกรรมการกลุ่มแปลงใหญ่ลำไย ตำบลตาลชุม

1) สมาชิกทั้งหมด 71 คน

ที่	ชื่อ-สกุล	หมายเลขบัตรประชาชน	บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล
1	นายเสริมเกียรติ สุป็น	3550600252213	24	10	ตาลชุม
2	นายพงษ์ชัย คำหว่าง	3550600219852	38	10	ตาลชุม
3	นางวัฒนา กุณะ	3550600250806	39	10	ตาลชุม
4	นายบุญมี สารใจ	3550600252019	69	10	ตาลชุม
5	นายปรีชา คำหว่าง	3550600253171	100	10	ตาลชุม
6	นายชำนาญพงษ์ ยาทิกา	3550600251039	43	10	ตาลชุม
7	นายเสริม คำหว่าง	3550600252051	70	10	ตาลชุม
8	นายจันทร์ ปาโน	3550600253201	101	10	ตาลชุม
9	นางหลาย สารใจ	3550600251837	71	10	ตาลชุม
10	นายเปล่ง ชัดยศ	3550600253252	102	10	ตาลชุม
11	นางคล้าย สีลา	3550600253350	105	10	ตาลชุม
12	นายทูล กุณะ	3550600250792	106	10	ตาลชุม
13	นายวุฒิ ปิงเมือง	3550600228771	47	10	ตาลชุม
14	นายสายลม ปาโน	3550600252370	75	10	ตาลชุม

15	น.ส.กัญญารัตน์ วังสาร	3550600251284	49	10	तालचुम
16	นายเหนียม คำหว่าง	3550600252388	76	10	तालचुम
17	นางน้อย สารใจ	3550600250687	110	10	तालचुम
18	นางอำภา คำหว่าง	3550600251560	111	10	तालचुम
19	นายอูย พีรี	3550600252451	78	10	तालचुम
20	นายสมคิด คำหว่าง	3550600252078	113	10	तालचुम
21	นายจันทร์ คำหว่าง	3550600251454	54	10	तालचुम
22	นายหลัน หนองแก้ว	3550600250351	55	10	तालचुम
23	นายประจวบ ปันแก้ว	5550690006477	115	10	तालचुम
24	น.ส.ปราณอม สารใจ	3550600251501	56	10	तालचुम
25	นางมาลี มังคละ	3550600252531	80	10	तालचुम
26	นายพิฑูรย์ มาลาวัลย์	3340300253208	117	10	तालचुम
27	นางสายชล ทิยศ	3550600250491	120	10	तालचुम
28	นายกำ คำหว่าง	3550600251586	58	10	तालचुम
29	นายถ้วน คำหว่าง	3550600249077	121	10	तालचुम
30	นางวรรณดี สุป็น	3550600253295	22	10	तालचुम
31	นายทองศักดิ์ ลัมวุฒิ	3550600251918	1	10	तालचुम
32	น.ส.ลินดา คำหว่าง	3550600252655	82	10	तालचुम
33	นางวิไล บุญชุม	5550600001063	59	10	तालचुम
34	นายจันทร์ ปาโน	3550600249093	6	10	तालचुम
35	นางคำแปง ลัมวุฒิ	3550600250059	25	10	तालचुम
36	นายพิทยา คำหว่าง	3550600250768	129	10	तालचुम
37	นายบรรจง ทาซัด	3550100335721	27	10	तालचुम
38	นายรุ่งเพชร รุณดีระราช	3550100541798	62	10	तालचुम
39	นายสมจิตร คำหว่าง	3550600252086	130	10	तालचुम
40	นายหยาด หนองแก้ว	2550600012516	14	10	तालचुम
41	นางบุญจู คำหว่าง	3550600250261	29	10	तालचुम
42	นายแก้ว อินตา	3550600172945	133	10	तालचुम
43	นายประเสริฐ จันทรสว่าง	3550600252574	63	10	तालचुम
44	นายเพลิน มังคละ	3550600249701	17	10	तालचुम

45	นางเพชร คำหว่าง	3550600252884	89	10	ตาลชุม
46	นายสังข์ อินตา	3550600172937	18	10	ตาลชุม
47	นายตา คำหว่าง	3550600251781	64	10	ตาลชุม
48	นายวิชณ กุณะ	3550600251683	138	10	ตาลชุม
49	นายเหลา คำหว่าง	3550600251853	66	10	ตาลชุม
50	นางพุดม ปาโน	3550600249816	20	10	ตาลชุม
51	นางทวิ กุณะ	2340800022711	139	10	ตาลชุม
52	นายอุดม คำจิต	3550600252914	90	10	ตาลชุม
53	นายเชิด หลีใจ	3550600200451	149	10	ตาลชุม
54	นายกอง คำหว่าง	3550600252973	92	10	ตาลชุม
55	นายสมหมาย วังสาร	3550600251268	144	10	ตาลชุม
56	นายค้ำน้อย ยามี	3550600250962	95	10	ตาลชุม
57	นางสุพรรณ คำหว่าง	3550600253121	98	10	ตาลชุม
58	นางทองศรี สุป็น	3550600249514	99	10	ตาลชุม
59	นายประสาท ยานะ	3550600249603	15	10	ตาลชุม
60	นายสมศักดิ์ ต๊ะไชย	3550600216276	118	10	ตาลชุม
61	นายสมควร มังคละ	3550600248941	2	10	ตาลชุม
62	นายธนพัฒน์ มงคล	3480600111289	9	10	ตาลชุม
63	นายสนั่น มังคละ	3550600251811	65	10	ตาลชุม
64	นายไพฑูรย์ ศิริวัฒน์โยธิน	3240200052759	32	10	ตาลชุม
65	นางสาวรจนา เปลี่ยนประดับ	1559900136806	45	10	ตาลชุม
66	น.ส.ปราณี คำจิตร	1550600010159	128	10	ตาลชุม
67	นางน้อม คำจิตร	3550600249972	23	10	ตาลชุม
68	นายศักดิ์ สุไย	3550600250580	30	10	ตาลชุม
69	นายพิชิต ลัมวุฒิ	3550600251926	42	10	ตาลชุม
70	น.ส.แสงหล้า สุป็น	3550600252337	74	10	ตาลชุม
71	นายเมธี ตำคำ	3550600252515	170	10	ตาลชุม

4. การประสานและสร้างความเข้าใจกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

4.1 สำนักงานเกษตรอำเภอท่าม่วง

- สนับสนุนองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิตลำไย เพื่อผลิตลำไยให้ได้คุณภาพ และปลอดภัย
- เป็นผู้จัดการแปลง/ที่ปรึกษาให้กลุ่มแปลงใหญ่ลำไยตำบลตาลชุม

4.2 สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน

- สนับสนุนองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิตลำไยคุณภาพ
- สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กลุ่ม

4.3 สถานีพัฒนาที่ดินน่าน

- สนับสนุนองค์ความรู้การเก็บตัวอย่างดิน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- สนับสนุนองค์ความรู้เรื่องชุดดิน ความเหมาะสมของดิน
- สนับสนุนปัจจัยการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพให้กลุ่ม

4.4 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดน่าน

-สนับสนุนวัสดุในการทำปุ๋ยหมักให้กับกลุ่ม จำนวน 20 ตัน

4.5 มหาวิทยาลัยแม่โจ้

- 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (MJU2T) ตำบลตาลชุม ในโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบล สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์ผสมมูลไส้เดือนคุณภาพเกรดA และสร้างช่องทางการจัดจำหน่ายให้กับกลุ่ม จำนวน 10 ตัน

5. การเชื่อมโยงกิจกรรมของการส่งเสริมการเกษตรระบบแปลงใหญ่ลำไย ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบล ตาลชุมและศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลตาลชุม

ในปี 2560 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตรระบบแปลงใหญ่ลำไยจำนวน 71 ราย พื้นที่ปลูกลำไย 369 ไร่ มีการเชื่อมโยงการถ่ายทอดความรู้ผ่านศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลตาลชุม(ศตปช.) และศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (เครือข่าย) ตำบลตาลชุม โดยใช้แปลงปลูกลำไยของสมาชิกเป็นแปลงแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการศึกษาวิจัยในการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน พร้อมทั้งได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตและวัสดุอุปกรณ์จากงบโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ และหน่วยงานอื่นๆ โดยนำองค์ความรู้เรื่องของการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมี มีผลผลิตเพิ่มขึ้นและมีคุณภาพ มาใช้กับเกษตรกรในแปลงใหญ่จำนวน 71 ราย พื้นที่ 369 ไร่ ทำให้แก้ปัญหาด้านต้นทุนการผลิตโดยการใช้ปุ๋ยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยเกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายในการใช้ปุ๋ยเคมี และสามารถช่วยเพิ่มผลผลิตได้ โดยเกษตรกรลดค่าใช้จ่ายในการใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 89 - 400 บาท/ไร่ ผลผลิตมีความปลอดภัยได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP จำนวน 71 ราย รวมทั้งกลุ่มแปลงใหญ่ลำไยตำบลตาลชุมไปศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายแปลงใหญ่ลำไยที่ประสบความสำเร็จเพื่อสามารถนำมาปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของพื้นที่เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาด นอกจากนี้คณะกรรมการฯซึ่งเป็นผู้นำท้องถิ่นที่ท้องถิ่น ยังได้ขยายผลไปในเกษตรกรทั่วไปในหมู่บ้านของตนเองทุกหมู่บ้านด้วยภาพกิจกรรมการตรวจวิเคราะห์ดินและการผสมปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินของสมาชิก

เข้าร่วมการศึกษาดูงานการผลิตลำไยคุณภาพ ณ ศูนย์การเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรลำไย ตำบลพญาแก้ว อำเภอเขียงกลาง จังหวัดน่าน

ภาพกิจกรรมจากการได้รับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์จากโครงการยกระดับแปลง ใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด

บทที่ 2

การดำเนินการและผลตามกิจกรรม

1. ผลการดำเนินงาน

ตารางข้อมูลผลการดำเนินงานกลุ่มแปลงใหญ่ลำไย ตำบลตาลชุม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

ลำดับ	การดำเนินงาน	หน่วย	ปี 61	ปี 62	ปี 63	หมายเหตุ
1	จำนวนสมาชิก	ราย	71	71	71	
2	พื้นที่	ไร่	369	369	369	
3	ผลผลิตทั้งหมด	ตัน	198	230	285	
4	ผลผลเฉลี่ย/ไร่	กิโลกรัม/ไร่	535	620	725	
5	ราคาซื้อขายเฉลี่ย	บาท/กิโลกรัม	1-20	1-15	1-18	จำหน่ายแบบรูตรง
6	ต้นทุนเฉลี่ย	บาท/ไร่	4,500	4,000	3,500	

1.1 การลดต้นทุนการผลิต

- มีเป้าหมายลดต้นทุนการผลิต 20 %
- มีเป้าหมายการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต 20 %

1.3 การพัฒนาคุณภาพ

1.3.1 การพัฒนาให้กลุ่มได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP

สำนักงานเกษตรอำเภอท่าวังผาและสำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน ได้ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ลำไย ตำบลตาลชุม ทั้งหมด 71 ราย ได้รับการรับรองแหล่งผลิต GAP พีช (คิดเป็น 100 %) เพื่อสนับสนุนให้สมาชิกทุกคนสามารถจำหน่ายผลผลิตลำไยปลอดภัย รวมทั้งช่วยเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรกรรมที่เกษตรกรต้องการจำหน่ายผลผลิตให้ตลาดได้

1.4 การพัฒนาด้านการตลาด

1.4.1 เพิ่มช่องทางการขาย/สินค้าออนไลน์

- จำหน่ายสินค้าผ่านระบบ และจำหน่ายผ่านผู้ประกอบการในพื้นที่

1.4.2 เพิ่มผลิตพริกเกรดส่งออก ให้เพียงพอกับความต้องการของตลาด

- พัฒนาคุณภาพลำไย

1.5 การบริหารจัดการกลุ่ม

1.5.1 จัดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน จัดตั้งเป็นกลุ่มเพื่อรวมกลุ่มกันขาย/ทำ MOU กับบริษัทส่งออก เพื่อลดปัญหาาราคาผลผลิตตกต่ำ เนื่องจากกลุ่มสามารถกำหนดราคาหรือตกลงราคากับบริษัทส่งออกได้ผ่านระบบการดำเนินงานของกลุ่ม

1.5.2 มีการรวมหุ้น/มีกองทุนของกลุ่ม ปัจจุบันมีกองทุนของกลุ่ม จำนวน 58,000 บาท โดยกองทุนของกลุ่มนำไปใช้ในการจัดซื้อปัจจัยการผลิตมาจำหน่ายให้สมาชิกกลุ่มเพื่อลดต้นทุนการผลิต และเป็นการระดมหุ้นเข้ากลุ่ม เช่น สมาชิกซื้อปุ๋ยที่กลุ่มซื้อมากำไรที่ได้ก็จะนำไปสมทบกับกองทุนของกลุ่มเพื่อใช้ในการนำไปซื้อปัจจัยการผลิตในรอบการผลิตถัดไป เป็นต้น และกลุ่มยังมีระเบียบกลุ่มว่าถ้าคณะกรรมการกลุ่มหรือสมาชิกกลุ่ม ไปประชุมหรือไปติดต่อทำธุรกิจของกลุ่ม จำได้รับเบี้ยเลี้ยง วันละ 300 บาท หรือมีค่าพาหนะและค่าที่พัก ก็เบิกได้ตามที่จ่ายจริง ซึ่งกลุ่มก็ได้นำเงินของกองทุนของกลุ่มมาใช้จ่ายในส่วนนี้เช่นกัน

1.5.3 มีการประชุมประจำเดือนทุกเดือน

- มีการประชุมประจำเดือนทุกวันที่ 15 ของเดือน เพื่อประชุมวางแผนการผลิต / แก้ไขปัญหาราคาสผลผลิตตกต่ำ / หาแนวทางการพัฒนากลุ่ม

1.5.4 มีกฎระเบียบของกลุ่มที่ชัดเจน

- ใช้ในการบริหารจัดการภายในกลุ่ม

ระบบการตลาด

2) ตลาดทั่วไป (จำหน่ายในประเทศ)

- ตลาดออนไลน์ (Facebook)
- พ่อค้าคนกลาง
- จำหน่ายในชุมชน

กิจกรรมการดำเนินงานกลุ่มแปลงใหญ่ลำไย

1. ประชุมประจำเดือน ทุกวันที่ 15 ของเดือน (1 ปี ประชุมอยู่ 12 ครั้ง) เพื่อร่วมกันวางแผนการผลิตของกลุ่ม
2. เมื่อถึงช่วงก่อนปลูก มีการประชุมเพื่อวางแผนการผลิตและป้องกันโรคและแมลงศัตรู
3. ในฤดูกาลเพาะปลูก มีการร่วมกันผลิตสารชีวภัณฑ์

บทที่ 3 ผลลัพธ์

เป้าหมายการพัฒนา 5 ด้าน แปลงใหญ่ลำไย ตำบลตาลชุม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

1 เป้าหมายการพัฒนา ด้านที่ 1 : ลดต้นทุนการผลิต

การทำปุ๋ยหมัก

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์

การใช้สารชีวภัณฑ์

2 เป้าหมายการพัฒนา ด้านที่ 2 : เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

2.1 การตัดแต่งกิ่ง รูปทรงของการตัดแต่งกิ่งมีผลต่อคุณภาพของผลผลิต จากการทดลองตัดแต่งกิ่งลำไย 4 ทรง คือ ทรงฝาชีหงาย ทรงเปิดกลางพุ่ม ทรงสี่เหลี่ยม และทรงครึ่งวงกลม พบว่า การตัดแต่งทรงฝาชีหงายให้ผลผลิตที่มีคุณภาพดีกว่าการตัดแต่งทรงอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีจำนวนกิ่งต่อต้นน้อย และผลผลิตส่วนหนึ่งของทรงฝาชีหงายเกิดจากกิ่งกระโดงที่สมบูรณ์แข็งแรง เมื่อผลแก่ทำให้ช่อผลมักโน้มหลบในทรงพุ่ม ทำให้ผลมีขนาดใหญ่ และมีสีผิวเหลืองสวย

2.2 ผลิตผลและตัดช่อผล ในกรณีที่ต้นลำไยติดผลดกมากกว่า 80 ผลต่อช่อ ทำให้อาหารไม่พอเพียงที่จะส่งไปเลี้ยงผล ทำให้ผลผลิตด้อยคุณภาพแนวทางการจัดการที่ได้ผลดีคือการตัดช่อผลให้เหลือไม่เกิน 60 ผลต่อช่อ ควรตัดเมื่อผลมีขนาดเท่ากับ 0.5 เซนติเมตรหรือเท่าเมล็ดถั่วเขียว โดยใช้กรรไกรตัดตรงกลางช่อผล ในกรณีที่ต้นสูงควรใช้กรรไกรด้ามยาวตัด สำหรับแรงงานตัดช่อผลจะเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 40 – 200 บาทต่อต้นขึ้นอยู่กับขนาดต้น การตัดช่อผลทำให้ผลลำไยมีขนาดเพิ่มขึ้นสามารถจำหน่ายในราคาสูง ทำให้มีรายได้ต่อต้นมากกว่าต้นที่ติดผลดก

3. เป้าหมายการพัฒนา ด้านที่ 3 : พัฒนาคุณภาพผลผลิตลำไย

การปฏิบัติดูแลรักษาลำไยทำให้มีความสมบูรณ์ แข็งแรง ซึ่งจะทำให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของตลาด

3.1 การให้น้ำ ให้น้ำเพียงพอต่อความต้องการของลำไยแต่ละช่วงการเจริญเติบโต และควรงดการให้น้ำก่อนการเก็บเกี่ยว 7-10 วัน

3.2 การใส่ปุ๋ย ในการใส่ปุ๋ยลำไยจะแบ่งเป็นระยะในการใส่ ดังนี้ ระยะแทงช่อดอก ควรมีการพ่นปุ๋ยทางใบเพื่อบำรุงช่อดอกและการติดผลที่ดี เช่น ปุ๋ยสูตร 10-45-10, 10-52-17 ระยะติดผลขนาดเล็กใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 เพื่อบำรุงผลให้โตอย่างสม่ำเสมอ เมื่อใกล้เก็บผลผลิตก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต 30 วัน ควรใส่ปุ๋ยเคมีสูตรตัวท้ายสูง เช่น 13-13-21 เพื่อเพิ่มคุณภาพของผลผลิตให้ดีขึ้น ซึ่งในระยะนี้ผลกำลังเจริญเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ กิ่งจะรับน้ำหนักมากขึ้น ควรทำการค้ำกิ่งด้วย เพื่อช่วยพยุงกิ่งไม่ให้ฉีกหัก

3.3 การป้องกันกำจัดศัตรูลำไย

นอกจาก การให้น้ำ การให้ปุ๋ย หรือการกำจัดวัชพืชแล้ว ยังมีศัตรูลำไยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อผลผลิตเป็นอย่างมาก ซึ่งศัตรูลำไยที่สำคัญที่พบได้โดยทั่วไป มีดังนี้

3.3.1 แมลง แมลงที่พบระบาด คือ

1) **เพลี้ยแป้ง** สร้างความเสียหายให้ผลผลิตลำไยอย่างมาก โดยการดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบ ยอดอ่อน ช่อดอก และผลลำไย หากระบาดรุนแรงจะทำให้บริเวณที่ถูกทำลายเหี่ยวแห้งไปในที่สุด

นอกจากนี้แล้ว เพลี้ยยังขับของเหลวออกมา ซึ่งของเหลวชนิดนี้จะเป็นอาหารของมด และเป็นแหล่งอาหารของราดำอีกด้วย ซึ่งแน่นอนว่า หากราดำเกิดขึ้นที่ผลลำไยแล้ว จะทำให้ผลดูสกปรกไม่น่ากิน ราคาผลผลิตก็จะตกต่ำไปด้วย

วิธีป้องกันกำจัด ให้ตัดส่วนของกิ่งก้านที่มีเพลี้ยแป้งอาศัยอยู่ไปเผาทำลายเสีย หรือหากพบว่า เพลี้ยแป้งเริ่มระบาดในสวนลำไยควรพ่นด้วยมาลาไธออน อัตรา 30 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสารไพรีทรอยด์ (อัตราส่วนตามฉลาก) พ่นให้ทั่ว 2 - 3 ครั้งห่างกัน 10 วัน

3.3.2 สัตว์ศัตรูพืช ที่สำคัญพบ และทำความเสียหายต่อการต้นลำไยคือ

1) แมลงค่อมทอง มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Hypomeces squamosus* Fab. การทำลายโดยกัดกินใบอ่อนและดอก ทำให้ใบเสียหายและชงกการเจริญเติบโต ดอกไม่เจริญ มักพบมากในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึงมีนาคม และจะลดน้อยลงไปเองตามธรรมชาติในเดือนเมษายนและพบน้อยมากระหว่างฤดูฝน

รูปร่างและชีวประวัติ เป็นแมลงจำพวกด้วงปีกแข็ง ตัวสีเหลืองถึงเขียวอ่อน มีปากกัดกินเป็นวงยื่นเห็นได้ชัด ชอบอาศัยอยู่ใต้ใบเวลาถูกตัวหรือได้รับความกระเทือนจะทิ้งตัวลง ตัวแก่จะวางไข่ไว้ในดิน เมื่อฟักและเจริญเป็นตัวหนอนจะอาศัยกินราก พืชอยู่ในดินและเป็นดักแด้อยู่ในดินจนกระทั่งเจริญเป็นตัวแก่ จะออกมากัดกินพืชและทำการผสมพันธุ์ต่อไป ระยะเป็นไข่กินเวลา 10 - 11 วัน ระยะหนอนอยู่ในดินนาน 5 - 6 เดือน ระยะเป็นดักแด้ 14 - 15 วัน

การป้องกันกำจัด

1. เขย่าต้นให้แมลงหล่นลงไปแล้วนำไปทำลาย

2. ใช้ยาฆ่าแมลงพวกคาร์บาริล ในอัตรา 30 - 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์บาเมท (แลนเนท) ในอัตรา 10 - 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร

3. ถ้ามีการระบาดมากใช้ยาโมโนโครโทฟอส ในอัตรา 15 - 20 ซีซี. ต่อน้ำ 20 ลิตร

3.3.3 โรคที่เกิดจากเชื้อรา มีผลเสียต่อผลผลิตลำไยที่พบได้ มีดังนี้

1) โรคราดำ

การทำลายของแมลงพวกปากดูด เพลี้ยแป้ง เพลี้ยหอย แล้วถ่าย น้ำหวานมาปกคลุมส่วนต่างๆ ของลำไย เชื้อราที่มีอยู่ในอากาศโดยเฉพาะเชื้อรา *Capnodium ramosum*, *Meliola euphoriae*. จะปลิวมาขึ้นบนส่วนที่มีน้ำหวาน

ลักษณะอาการ สีดำของเชื้อราขึ้นปกคลุมใบ กิ่ง ช่อดอก และผิวของผล ทำให้เห็นเป็นคราบสีดำคล้ายเขม่า บนใบที่ถูกเคลือบด้วยแผ่นคราบดำของเชื้อรานี้ เมื่อแห้งจะหลุดออกเป็นแผ่นได้ง่าย เชื้อราไม่ได้ทำลายพืช โดยตรงแต่ไปลดการปรุงอาหารของใบ อาการที่ปรากฏที่ช่อดอกถ้าเป็นรุนแรงทำให้ดอกร่วงไม่สามารถผสมเกสรได้ จึงเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ดอกร่วงเพราะถูกเชื้อราดำเข้ามาเคลือบ

สาเหตุของโรคและการแพร่ระบาด ลักษณะอาการเช่นนี้ เกิดจากผลของการทำลายของแมลงพวกปากดูด ที่ดูดกินส่วนอ่อนของลำไย แล้วถ่ายน้ำหวานมาปกคลุมส่วนต่างๆ ของลำไย เชื้อราที่มีอยู่ใน

อากาศโดยเฉพาะเชื้อรา จะปลิวมาขึ้นบนส่วนที่มีน้ำหวานที่แมลงขับถ่ายออกมา แล้วเจริญเป็นคราบสีดำ แมลงปากดูดเท่าที่พบ เช่น เพลี้ยแป้ง เพลี้ยหอยเพลี้ยจักจั่น และเพลี้ยอ่อน เป็นต้น

การป้องกันและกำจัด ป้องกันและกำจัดแมลงพวกปากดูดดังกล่าว โดยพ่นสารเคมีเช่น คาร์บาริล 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร อาจพ่นควบคู่กับสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น คอปเปอร์ออกซิคลอไรด์ หรือ ไซฟลูธรีน 40 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร

4. เป้าหมายการพัฒนา ด้านที่ 4 : การตลาด

ผลผลิตส่วนใหญ่จำหน่ายให้กับพ่อค้าในพื้นที่ ได้แก่ พ่อค้าคนกลาง และตลาดทั่วไปภายในชุมชน

5. เป้าหมายการพัฒนา ด้านที่ 5 : การบริหารจัดการกลุ่ม

5.1 จัดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน และจดทะเบียนนิติบุคคล

5.2 มีการรวมหุ้น/มีกองทุนของกลุ่ม โดยกองทุนของกลุ่มนำไปใช้ในการจัดซื้อปัจจัยการผลิต มาจำหน่ายให้สมาชิกกลุ่มเพื่อลดต้นทุนการผลิต และเป็นการระดมหุ้นเข้ากลุ่ม เช่น สมาชิกซื้อปุ๋ยที่กลุ่มซื้อมา ก่อไรที่ได้ก็จะนำไปสมทบกับกองทุนของกลุ่มเพื่อใช้ในการนำไปซื้อปัจจัยการผลิตในรอบการผลิตถัดไป เป็นต้น

5.3 รวมกันซื้อปัจจัยการผลิตเพื่อลดต้นทุนการผลิต

- รวมกันซื้อแม่ปุ๋ยเพื่อนำปุ๋ยมาผสมใช้เองภายในกลุ่ม หรือมาผสมขายให้กลุ่ม ซึ่งจะ ได้สุทธปุ๋ยที่ราคาถูกกว่าตลาดในท้องถิ่น เป็นการลดต้นทุนการผลิตของกลุ่ม

5.4 มีการประชุมประจำเดือนทุกเดือน

- มีการประชุมประจำเดือนทุกวันที่ 15 ของเดือน เพื่อประชุมวางแผนการผลิต / แก้ไขปัญหาราคาสินค้าตกต่ำ / หาแนวทางการพัฒนากลุ่ม

5.5 มีกฎระเบียบของกลุ่มที่ชัดเจน

- ใช้ในการบริหารจัดการภายในกลุ่ม

ผลที่เกิดขึ้นต่อสมาชิก/ชุมชนและสิ่งแวดล้อม

สมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ลำไย ตำบลตาลชุม เป็นการดำเนินการในลักษณะการบูรณาการแบบมีส่วนร่วม ทั้งภาคประชาชนที่เป็นคณะกรรมการ สมาชิก หน่วยงานราชการ และเอกชนที่ให้การสนับสนุนร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดรายได้ครอบครัวและชุมชนนำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน มีผลดีที่เกิดขึ้น ดังนี้

ผลดีเชิงผลผลิต

1. ด้านลดรายจ่าย สมาชิกได้เข้ารับการอบรมให้ความรู้ด้านการผลิตและใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และการผสมปุ๋ยเคมีใช้เองเพื่อลดต้นทุน โดยศูนย์ดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) ผลิตจำหน่ายปุ๋ยราคาถูก รวมถึงการใช้ ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

2. ด้านเพิ่มรายได้ สมาชิกมีการจัดการการตลาดที่หลากหลาย ทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มมากขึ้น และได้รับผลประโยชน์จากรายได้ และการจัดสรรสวัสดิการกลุ่ม
3. ด้านการออม มีการออมจากสมาชิกในกลุ่ม มีทุนหมุนเวียนดำเนินงานและมีกองทุนของกลุ่ม โดยเงินกองทุนเอามาใช้ในการบริหารจัดการกลุ่มฯ เป็นค่าสวัสดิการต่างๆของกลุ่มฯ และนำมาจัดซื้อปัจจัยการผลิตเพื่อนำมาจำหน่ายให้กลุ่มฯ
4. ด้านการดำเนินกิจกรรม มีโครงสร้างวิสาหกิจชุมชนอย่างชัดเจน มีแผนการพัฒนาในรูปกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพในการปรับปรุงบำรุงดิน และการผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชลดการใช้สารเคมีงดการเผาเศษวัสดุทางการเกษตรร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ

ผลดีเชิงผลลัพธ์

1. ผลดีต่อสมาชิก สมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ลำไย ตำบลตาลชุม มีรายได้เพิ่มขึ้นและสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือน ชุมชนมีความมั่นคง
2. ผลดีต่อกลุ่ม กลุ่มแปลงใหญ่ลำไย ตำบลตาลชุม มีรายได้และเกิดความเข้มแข็งมีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีที่ทำการที่ชัดเจน มีเครื่องมือสนับสนุนการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ มีการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ เกิดการรวมกลุ่มรวมพลังในทางสร้างสรรค์
3. ผลดีต่อชุมชน ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น สร้างอาชีพ และรายได้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม
4. ผลดีต่อภาคีที่เกี่ยวข้องของการยอมรับจากภาคีและเครือข่ายที่เกี่ยวข้องประสานการบูรณาการหน่วยงานในและนอกพื้นที่อย่างสมบูรณ์เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสู่เกษตรกรอย่างยั่งยืนจนทำให้กลุ่มสามารถพึ่งตนเองได้ต่อไปในอนาคต

บทที่ 4

การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้

การปรับใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีการผลิต

1. การเก็บตัวอย่างดิน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เก็บตัวอย่างดินวิเคราะห์ เพื่อให้ทราบปริมาณธาตุอาหารที่มีอยู่ในดิน สภาพความเป็นกรด-เป็นด่าง แล้วนำมาเปรียบเทียบกับปริมาณความต้องการธาตุอาหารของพืชที่ปลูกในแต่ละฤดู จากนั้นจึงคำนวณปริมาณธาตุอาหารหลัก(เอ็น-พี- เค) ตามคำแนะนำการใช้ปุ๋ยเพื่อให้ตรงกับความต้องการของดิน

2. การใช้ปุ๋ยหมักอินทรีย์ผสมมูลไส้เดือนคุณภาพ การช่วยปรับปรุงโครงสร้างดินในแปลงให้ร่วนซุย ทำให้ระบายน้ำและถ่ายอากาศให้ดีขึ้น ดินสามารถอุ้มน้ำ และรักษาความชื้นภายในดิน เพิ่มอินทรีย์วัตถุภายในดิน ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ อีกทั้งนำเศษวัสดุที่เหลือจากการเกษตรมาทำปุ๋ย เพื่อลดการเผาในพื้นที่การเกษตร ลดปัญหาหมอกควัน

3. การผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ การป้องกันและกำจัดโรคที่เกิดจากเชื้อราในแปลงปลูกโดยใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา

บทที่ 5 ความยั่งยืน

1.ความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร

สมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ลำไย ตำบลตาลชุม ได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับพัฒนาศักยภาพ คณะกรรมการและสมาชิกฯให้มีความเข้มแข็ง

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และศึกษาดูงาน

- เข้าร่วมการศึกษาดูงานการผลิตลำไยคุณภาพ ณ ศูนย์การเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรลำไยตำบลพญาแก้ว อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน

2.การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนและประหยัด

การทำปุ๋ยหมัก-ปุ๋ยหมักอินทรีย์ผสมมูลไส้เดือนคุณภาพ

